

Kalle Moisio
KATAJAN KOREOGRAFIA

Kuvataiteen koulutusohjelma
2018

KATAJAN KOREOGRAFIA

Moisio, Kalle
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
toukokuu 2018
Sivumäärä: 21
Liitteitä: 1

Asiasanat: käsitetaide, korkokuvakoristelu, nykyaide

Tässä opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa esitellään opinnäytetyön taiteellinen osuus, teos nimeltä Katajan koreografia. Teksti tutkii aiheita, mitkä ovat muokanneet työstä juuri sellaisen, kuin se on. Teksti valottaa laajasti taustalla vaikuttaneita ajatuksia.

Tekstissä annetaan kattava kuva siitä, mistä käsitetaiteellinen työ rakentuu. Huomataan, että käsitetaiteellinen teos on moniulotteinen ja yhteiskunnallisesti kantaaottava. Siinä on tasoja, symboliikkaa ja merkityksiä. Se avautuu kaikille jossain tasossa, mutta pysyy silti salaperäisenä ja kiehtovana, koska siinä voi olla merkityksiä, joita ei ymmärrä.

Tekstissä haastetaan lukija ajattelemaan uudella tavalla, avartamaan näkemystään ja leikittelemään asioilla ja ideoilla. Asiat voi kokea monin eri tavoin ja näkökulmaa voi vaihdella. Teksti heittää ilmaan joukon kysymyksiä, joihin ei ehkä edes ole vastauksia.

Kirjallinen opinnäytetyö kertoo niistä kysymyksistä, minkä kanssa taiteilija päivittäin joutuu tekemisiin. Se antaa hyvän kuvan siitä, millaista taiteilijan työ on ihmisen näkökulmasta, lukija pääsee kurkistamaan taiteilijan ajatuksiin.

CHOREOGRAPHY OF JUNIPER

Moisio, Kalle

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Fine Arts

May 2018

Number of pages: 21

Appendices: 1

Keywords: concept art, relief decoration, modern art

The thesis looks at topics that have shaped the work Choreography of Juniper. The text spells out broadly the thoughts that influenced in the background.

The text gives a comprehensive picture of the conceptual work being built. It was noted that the conceptual work is multidimensional and socially critical. It has levels, symbols and meanings. It opens to everyone in some level but remains mysterious and fascinating because it may have ideas that you do not understand.

In the text, the reader is challenged to think in a new way, to outline his vision and to play with ideas. Ideas can be experienced in many different ways and the perspective may vary. The text throws in the air a series of questions that may not even have answers.

Thesis describes the problems that the artist encounter every day. It gives a good picture of what the work of the artist is from a human point of view, allowing the reader to peek into the artist's thoughts.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 SUUNNITTELU	6
3 MIKSI TEEN TAIDETTA TAI MIKSI TAIDETTA TEHDÄÄN?	8
4 KORISTE-ESINEEN FUNKTIO SISUSTUKSESSA	10
5 LUONNONFILOSOFIA	11
6 ENTÄPÄ JOS MENNYT PALAA?	13
7 MITÄ TAIDE MINULLE MERKITSEE?	14
8 MITÄ YHTEISKUNTA ODOTTAA TAITEILIJALTA?	15
9 MITÄ HYÖTYÄ ON KÄSITETAITEESTA?	16
10 KOHOKUVIEN MERKITYS	17
11 TEOKSESTA KATAJAN KOREOGRAFIA	18
12 KEHYSTÄMISEN MERKITYS	19
13 LOPPUSANAT	20
LÄHTEET	21
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Yritän antaa jonkinlaisen kuvan teoksesta Katajan koreografia, mikä on lopputyöni fyysinen osuus. Kuvaan teoksen syntyprosessia ja pohdin teoksen käsittelemiä aiheita.

Tapani tehdä taidetta on käsitteellinen, eli ajatus teoksen taustalla on tärkeämpi ja suurempi osa tekoprosessia. Suunnittelu on minun työtäni, vaikka tässä tapauksessa toteutin teoksen myös itse. Toteutus ei kuitenkaan ole pääosassa, minkä vuoksi se ei ole pääosassa myöskään tässä lopputyöni kirjallisessa osuudessa.

Voin mainita sen verran, että kipsiä kului noin 200 kiloa, rakenteisiin meni noin 80 kulmarautaa ja aikaa kului tuhottomasti. Mikä ajaa taiteilijan käyttämään kuukausia elämästään yhden teoksen tekemiseen? Se, että kokee tekevänsä jotain elämää suurempaa. Se ei ole pelkkä esine, se on käsite, kysymysmerkki, symboli ja kannanotto. Se menee niin päin, että taide oikeuttaa taiteilijan olemassaolon. Taiteilijan työ on samanlaista työtä kuin muutkin siinä mielessä. Kuukausien työ ei ole mitään siinä suhteessa, että maailmaan syntyy jotain pysyvää, fyysistä ja aineetonta pääomaa.

2 SUUNNITTELU

Valitsin kipsin materiaaliksi, koska se on yleinen rakennuskoristemateriaali. Olen koulutukseltani sisustusalan artesaani ja erikoistuin rokokooajan salonkipaneeleihin. Tästä syystä halusin myös tehdä seinärakennemaisen tukirakenteen teokselle, eräänlaisen koolauksen, johon reliefit asetettaisiin. Halusin tehdä reliefiasetelman keskelle öljyvärimaalauksen niin kuin salongin paneelien keskellä tapaa olla, mutta nykyajalle sopivalla modernilla tavalla pelkistäen.

Tein Käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksessa pääosin sisustussuunnitelmia, joten projektion ja rakenteiden suunnittelu ja piirtäminen oli tuttua. Halusin, että teos olisi helposti kuljetettava, joten suunnittelin sen sellaiseksi, että se olisi helppo purkaa sopiviin osiin, moduuleihin. Halusin, että maalaus sopisi valitsemaani teemaan, joten päätin tehdä sen perinteisellä lasyyrimaalaustekniikalla boluspohjalle.

Halusin, ettei teos olisi niin helppotulkintainen ja yksiselitteinen. Keksin harhautuseläimen. Kaikki kiinnittäisivät heti huomiota sivuseikkaan, minkä yksi tarkoitus oli viedä huomio todellisesta aiheesta. Se oli jotenkin petomaisen harhaanjohtava ajatus ja ajattelin, että tähän tarkoitukseen sopisi jokin petoeläin. Valitsin maailman pienimmän pedon, lumikon, koska kyseessä oli jokseenkin harmiton "jekku".

Tarkoitus oli tehdä reliefeistä lumikon ympärille metsä, missä se asuu. En kuitenkaan halunnut olla niin ennalta-arvattava, että olisin suunnitellut reliefiin puita tai muuta sellaista. Halusin tehdä modernimman / luovemman ratkaisun. Etsin ratkaisua luonnontieteestä, symmetriasta ja geometrisista perusmuodoista. Halusin, että reliefi kuvaa metsää olematta kuitenkaan itsestään selvä.

Jossain vaiheessa aion jättää teoksen tyystin kuvitelluksi tai ainakin keskeneräiseksi. Ajattelin, että vaillinaisuus toisi paremmin esiin rakentuneisuuden jättäen tukirakenteen näkyville. Ajattelin, että teos olisi näin käsitteellisempi. Päädyin kuitenkin tekemään lumikon ympärille kuvitellun metsän.

Teoksessa Katajan koreografia eli lumikko morfologisessa metsässä, harhautuseläin taivuttaa katajanoksaa ympärillään geometrisista kuvioista koostuva reliefikehys. Geometria kuvaa tässä biologisten organismien anatomiaa, alku- ja perusmuotoja, tätä kutsutaan morfologiaksi.

Kataja kasvaa asentoonsa näytelmässä, missä maa soittaa sinfoniaa luonnonaikojen rytmissä. Se on maailman keuhkojen elämäntanssi, mikä pitää meidät elossa.

Teoksessa on kahden tekniikan muodostamaa fyysistä taidetta. Konemaista veisto- ja maalaustekniikkaa. Se on taiteen fyysinen kuvaelma, pelkkä taiteen muoto ja muodon merkitys yksinkertaisena kuvapintana ja kosketuspintana. Aivan kuin elämän ja luonnon mekanismit, kuten vuodenkierto, on kaiken mahdollistavaa konemaista kudelmaa.

Kyseessä on käsitetaiteellinen teos, missä veistos ja maalaus tuovat lisäarvoa, mutta ovat vain sivuosassa; pääosaa esittää katsoja. Teos mahdollistaa katsojan olemassaolon taiteenkuluttajana, samalla kun luonnonmekanismit ylläpitävät hänen elämäänsä. Katsoja voi kokea olevansa osa maailman mekaanista tanssia.

3 MIKSI TEEN TAIDETTA TAI MIKSI TAIDETTA TEHDÄÄN?

Käsittelen aihetta yhdestä näkökulmasta, tätä voisi lähestyä miltei mistä tahansa suunnasta. Miellän taiteeni eskapistiseksi taiteeksi. Se on jollain tavalla lähellä romantikkojen ajattelutapaa ja ehkä mystikkojenkin. Koen arkisen tavallisen maailman tylsänä ja harmaana, jollain tavalla kirpputorimaisena kirjavine väreineen. Tarkoitin kirpputorimaisuudella tässä vähän lapsenomaista, kehittymätöntä, hieman mautonta verrattuna yleisesti tyylikkääseen ja hienona pidettyihin arvostettuihin asioihin. Miellän, että suurin osa elää hyvin arkista ja tavallista elämää ja haluaisin tuoda tähän arkiseen harmauteen jotain mielenkiintoista ja innostavaa. Tutkin taidetta, ylellisiä ja arvostettuja asioita oppiakseni ja kehittääkseni omaa taidettani ja ennen kaikkea lisätäkseni elämäni näitä asioita, jotka nostavat ylös arjen harmaudesta.

Minusta sivistykseen kuuluvat hyveet, kuten kauneus, hienous ja miellyttävyys. Paiken epämiellyttävää tavallisuutta sivistyksen pariin. Sivistys on harvinaista tänä päivänä. Koen, että esim. klassisuus on sivistystä. Suomessa sitä edustaa vaikkapa klassinen musiikki ja miksei Presidentin linna eli usein kaukana tavallisen ihmisen arjesta olevat asiat. Suurin osa viettää aikansa enimmäkseen aivan toisenlaisten asioiden parissa. Itse yritän perehtyä näihin aiheisiin parhaani mukaan. Tästä syystä teen taidetta eli jossain määrin oma taiteeni heijastelee näitä klassisen sivistyksen hyveitä ja kauneusarvoja.

Koen, että taiteilijan velvollisuus olisi antaa kaikille mahdollisuus nauttia tästä sivistyksestä. Taiteilijoilla on jonkinlainen vastuu, uskoisin, sivistää yhteiskuntaa. Taiteilija kantaa yhteiskunnan taakkaa antamalla mikroelvytystä, jolloin se pieneltä osin eheytyy. Uskon toimivani tässä vastuullisesti, samalla tavoin kuin jokaisen yksilönä tulisi kantaa vastuutaan vaikkapa kierrätyksen ja muiden vihreiden arvojen toteuttamisessa.

Tästä päästään yhteen isoon teemaan eli opinnäytetyöni fyysisen osan Katajan ko-reografian luonnonsuojeluun ja eläintensuojeluun kantaaottavaan puoleen. Kaikille, jotka tuntevat minut on selvää, että otin nämä asiat esiin lopputyössäni. Olen vegaani ja luonto on minulle tärkeä inspiraation lähde, otan teoksiini paljon aiheita luonnosta.

Olen saanut luonto-opaskoulutuksen Kuusamossa ja olen opiskellut luontomatkailun yritystoiminnan koulutusohjelmassa Pohjois-Karjalan AMK:ssa Nurmeksessa. Olen ollut luomun ja ekologisuuden airut miltei koko elämäni. Kyllä, olen luontoystävällinen ja pelkäsin, että teen siitä liian ison numeron lopputyössäni. No hyvä on, teoksen nimi viittaa siihen, keskellä on iso lumikko, jonka takana maailma palaa ja ympärillä on mustaksi hiiltynyt ja öljyinen metsä, mutta se ei periaatteessa huuda sitä ääneen. Kaikki eivät edes huomaa sitä. Sanon vain kaikille, että teoksessa on useita tasoja ja että rakastan käsitetaidetta.

Maailman tila mietityttää ja huolestuttaa ja haluan jollain tavalla auttaa. Omassa elämässäni tämä näkyy eettisinä valintoina. Aiemmin olin jopa puristinen, mutta nykyään maltillinen ja hyväksyn erilaisia näkökulmia. Luonto on minulle ennen kaikkea taiteellinen kokemus, nautin luonnosta, sen yksityiskohdista ja luonnonsävyistä. Tuon mielelläni luontokokemuksia esille taiteessani. Töissäni on voimakas luonnon läsnäolo, mikä johtuu luontosuhteestani.

4 KORISTE-ESINEEN FUNKTIO SISUSTUKSESSA

Koriste on tehokas tapa piristää tylsää sisustusta. Kautta aikain sisustusta on yritetty tehostaa eri tavoin. Tänä päivänä tätä funktiota hoitaa taide. Sisustukseen sopiva taide antaa katsojalle mielihyvää. Sisustussuunnittelijan koulutuksen saaneena teen taidetta tietyn tyyliin sisustukseen. Luonnehtisin tätä tyyliä jossain määrin klassiseksi, modernilla twistillä. Yksi tämän hetken trendisisustustyyleistä, moderni barokki, kiinnostaa minua erityisesti. Huomaan usein, että teokseni sopii tähän tyyliin. Tässä tyyliin tunnusomaiset barokin merkit, kuten mahtipontiset ja ylenpalttiset koristeet on tuotu muodikkaasti nykyaikaiseen minimalismiin. (Engel & Völkers 2014.)

Yleensä sisustusta muutetaan, että saataisiin viihtyisämpi yleistunnelma tilaan. Tällainen muutostarve syntyy varsinkin nykyajan stressaavassa ilmapiirissä. Miellyttävä sisustus eheyttää ja voimaannuttaa, auttaa jaksamaan pitkän talven yli. Elinympäristö vaikuttaa mielialaan, ihminen kokee helposti elävänsä täydempää elämää hyvässä ympäristössä. Sellainen ympäristö auttaa tuottamaan vaikutelman elämisen arvoisesta elämästä. Väittäisin, että ilman taidetta elämä muuttuu merkityksettömäksi suorittamiseksi. Mielestäni taiteella voidaan korvata jopa suoranaisia puutteita, kuten kaupungissa elävien ihmisten aidon luontokosketuksen puute. Tämä selittää kautta historian yleisen tarpeen maaseutu- ja luonnonmaisemafreskojen, -muraalien, ja -maalausten hankkimiseen kaupunkikoteihin ja -ympäristöihin.

5 LUONNONFILOSOFIA

Tarkastellessani luonnonfilosofiaa ja modernin tieteen syntyaikoina vallinneita käsityksiä maailmasta, löysin yhteneväisyyksiä omiin käsityksiini. ”Luonto kohtelee eläimiä kuten äidin tuleekin, mutta ihmistä kuin äitipuoli.” ”Luonto vaatii eläimet, mutta heittää ihmiset alasti rannalle.” ”Vaikka luonto ei vaattanutkaan ihmistä, se antoi ihmiselle mielikuvituksen vaatteiden suunnitteluun ja kädet niiden valmistamiseksi. Ihmisen keksimät taidot Luontoa jäljitellessä itse asiassa imitoivat niitä välineitä, joita muilla luonnonolioilla on käytössään.” (Joutsivuo, Mikkeli, Kanerva & Pekkarinen 2000, 76.)

Kaikki mitä ihminen tekee, on luonnon jäljittelyä. ”Platonin Laeissa Ateenalainen selosti teoriaa, jonka mukaan kaikki oliot syntyvät luonnon, sattuman tai taidon kautta. Näistä ensin mainitut olivat tärkeämpiä kuin taito, joka tuotti vain mitättömiä tuloksia.” ”Kaikki mikä on suurinta ja kauneinta, on...luonnon ja sattuman aikaansaannosta, pienemmät asiat taas taidon.” (Lehtonen 1994, 83-84.)

Luonnon filosofian mukaan luonto on täydellinen, mutta ihmisen pitää muuttua sellaiseksi. Sille on annettu mahdollisuus, mutta tarvitaan suurta oppineisuutta saavuttaa sama minkä luonto saa syntymälahjakseen ja juuri tämä on ero käsitteiden homo animalis ja homo spiritualis, yksinkertaisten ja oppineiden välillä. (Rossi 2016, 44.)

Suuri yleisö haluaa luonnonkauneutta ympärilleen. Yleisesti ottaen luonnon yksityiskohtaisuus on kautta aikain inspiroinut jäljittelemään sitä kaikessa vaatteiden kirjailuista näyteikkunoiden somistukseen. Se auttaa myymään tuotteita ja siitä ollaan valmiita maksamaan.

Kysynnän ja tarjonnan laki on jonkinlaista luonnollista demokratiaa. Enemmistö päättää hintatasosta. Kauniista merenrantatontista ollaan valmiita maksamaan. Suurin osa ihmisistä haluaa miellyttäviä asioita ympärilleen. Ihmisellä on luontainen tarve kohottaa omaa elintasoaan. Se saattaa olla jopa elämänmekanismeihin liittyvää toimintaa, primaaritason kilpailua paremmasta elämäntilanteesta ja lajinsäilytysvietti. Omille jälkikasvuille yritetään taata parhaat mahdolliset olosuhteet jatkaa sukua. Lajin

säilymiselle on siis tärkeää taata sopiva elinympäristö, mikä ylläpitää lajin jatkuvuutta. Mikä voisi olla yleishyödyllisempää ja tärkeämpää, harvoin taiteilija mielletään tähän rooliin. Taiteilija on kuitenkin luonnon jäljittelyn mestari.

Taide on osa elämää ja vieläpä paljon tärkeämpi osa kuin normaalisti tulee ajatelleeksi. Kuitenkin kun tarkastelee historiaa taaksepäin, niin suurimmassa osassa historiankirjan kuvista on jollain tavalla taiteeseen liittyvää aineistoa. Harva kuitenkaan ajattelee, että jokaisen esineen ja yksityiskohdan takana on ihminen, taiteilija. Ilman tätä yhteiskunnalle tärkeää henkilöä historia olisi hyvin väritön ja tylsä.

6 ENTÄPÄ JOS MENNYT PALAA?

Menneisyys on kuitenkin mennyt, mutta entäpä tulevaisuus? Osataanko taiteilijan roolia arvostaa enemmän huomenna? Historia alleviivaa taiteilijan merkitystä, mutta ymmärretäänkö sitä? Yleisesti ottaen jokainen on niin keskittynyt omaan elämäänsä, sen arkeen ja rutiineihin, suorittamiseen ja kilpailuun, että perusasiat jäävät huomioimatta.

Utopistisessa tulevaisuudessa kaikilla on varaa miellyttävään elinympäristöön. Jokaisella on perusoikeus saada luonnonkauneutta, vaikkapa taiteen tarjoamin keinoin ympärilleen. Kirjoitan tätä vapunpäivänä, joten yleinen idealismin tunnelma siivittää selvästi tekstiäni. Tässä utopiassa taiteilija on kansansankari, joka takaa lajin selviytymisen. Taide tunnustettaisiin vihdoin tärkeimmäksi aihealueeksi ihmisten elämässä ja kaikkea tarkasteltaisiin taiteeseen nähden. Jos joku hyödyttää taidetta, se on perusteltua yhteiskunnallisesti. Miten vastuullinen ajatus täynnä pehmeitä arvoja.

Tuntuu, että kaikki kuitenkin kiertää ympyrää, kaikki vanha palaa aikanaan. On vain ajan kysymys, milloin esim. klassisuus palaa taiteeseen trendi-ilmiönä tai vaikkapa futurismi. On kestäväää kehitystä ja kierrätystä poimia menneestä hyviä asioita jo ennen kuin ne palaavat trendeinä. On jotenkin lyhytnäköistä ja naiivia luottaa tämän hetken vallitseviin käsityksiin ja tyyliin. Vasta myöhemmin näemme, kestääkö tämän hetken kovin trendikkäiltä tuntuvat suuntaukset aikaa vai näyttävätkö ne vain hassuilta tulevaisuuden ihmisten silmissä. Voisimme ankkuroida itsemme lujemmin menneeseen, että taide kestäisi enemmän aikaa. Syntyisi uusi ajaton taidesuuntaus. Tämä hetki ei ole sen parempi kuin mennyt. On rajoittavaa leimata vanhaa huonommaksi kuin uusi. Tämä ajaton taidesuuntaus voisi toimia taiteiden sulatusuunina, joka voisi tuottaa jotain uutta ja erilaista ilman aikakauden aiheuttamia rajoja. Taide voisi olla enemmän kuin ajankuva, taiteilija voisi olla enemmän kuin aikakauden lapsi. Ajallisuuden ja rajallisuuden kahleista pääseminen nostaisi arjen ja tavallisuuden, ajan ja paikan yläpuolelle, korkeammalle tasolle.

7 MITÄ TAIDE MINULLE MERKITSEE?

Teen taidetta, koska se auttaa minua pääsemään omaan maailmaani. Olen omassa mielikuvitusmaailmassa, missä kaikki on sellaista kuin haluan sen olevan. Se on jonkinlainen unitila, missä kaikki on mahdollista. Se on todellisempi paikka kuin ulkomaailma ja paljon mielenkiintoisempi. Saan paljon enemmän taiteen tekemisestä kuin mistään muusta. On palkitsevaa viettää aikaa siellä, missä kaikki on hyvin. Tekisin varmasti jotain muuta, jos kokisin jonkun muun tärkeämmäksi kuin sen. Mikään ei voi olla tärkeämpää kuin se, että tekee oikein ja tunnen tekeväni oikein tehdessäni taidetta.

Jokaisella on paikkansa tässä maailmassa, paikka missä voi olla hyödyksi, paikka missä voi olla eniten hyödyksi. On varmasti paljon hyödyllisiä asioita, mitä voi tehdä, mutta jos löytää sen missä hyödyttää yhteiskuntaa eniten, on oikeassa paikassa. Silloin olisi väärin tehdä jotain muuta, tekisi väärin itseä ja koko yhteiskuntaa vastaan. Jos en tekisi taidetta, en olisi hyödyllinen.

Taiteen tekeminen on minulle olotila, taiteilijaelämää. Monet tekevät nopeasti teoksen, koska haluavat saada sen valmiiksi. Minulle se on merkityksetöntä, itse prosessi on tärkeämpi, se mitä tapahtuu matkalla. Matka on tärkeämpi kuin määränpää. Minulle tärkeintä on viettää taiteilijaelämää, tehdä taidetta. Minulle jokainen hetki taiteen parissa merkitsee jotain. Luulen, että jotta saavuttaa jotain, pitää ymmärtää se, ettei yksittäinen teos ole tärkeä. Ajattelen siten, että jokainen askel vie minua lähemmäs parempaa taidetta. Prosessi itsessään on merkityksellisempi kuin mitä se tuottaa, koska juuri prosessi tuottaa uutta, muokkaa taidettani ja joskus myöhemmin se tuottaa parempaa taidetta. Tulevaisuudessa saan tehtyä niitä teoksia, joita haluan tehdä, jotka ovat minulle tärkeitä. Niitä teoksia, miksi teen taidetta nyt. Teen työtä niiden eteen, en näiden teosten, joita nyt teen. Jonain päivänä näen, mitä olen tehnyt, miksi olen ahkeroinut.

8 MITÄ YHTEISKUNTA ODOTTAA TAITEILIJALTA?

Joskus tuntuu siltä, että taiteilijaa mitataan tuottavuuden perusteella. Jos taiteilija tienaa hyvin, hän maksaa paljon veroja ja on näin ollen yhteiskunnalle tarpeellinen. Sisällön tuottaminen jää numeroita tuijotellessa toissijaiseksi. Tällaisessa ajattelumallissa ongelma on siinä, että taiteilijan pitäisi tuottaa verotuloja nopeasti, eli taiteilijan merkityksen mittaaminen on hyvin lyhytnäköistä. Taiteilijan omintakeisuus ja erottuvuus muista rakentuu kuitenkin hitaasti eli varsinaisia merkkiteoksia saadaan odottaa kauemmin.

Taiteilija on kuitenkin tärkeä jo ennen varsinaista mestariteoksen syntyäkin. Taiteilijan ylläpito maksaa silloinkin, kun se ei vielä tuota yhteiskunnalle, syntyprosessin aikana. Tämä on kuitenkin juuri se ratkaiseva vaihe, jonka aikana mestariteos muodostuu. Taiteilijaa pitäisi tarkastella pitkäaikaissijoituksena. Se on vähän niin kuin metsä, tavallaan yhteistä rikkautta, josta on hyötyä kansantaloudelle ja ihan jokaiselle.

9 MITÄ HYÖTYÄ ON KÄSITETAITEESTA?

Pidän siitä, että teos on moniselitteinen, että siinä on tasoja, symboliikkaa ja merkityksiä. Silloin teos avautuu kaikille jossain tasossa. Sellainen teos on aina jotenkin salamyhkäinen ja kiehtova, koska siinä voi olla merkityksiä, joita ei ymmärrä. Käsitetaiteellinen teos antaa jotenkin syvemmän taiteellisen kokemuksen.

Käsitetaide on varmasti yksi mielenkiintoisimmista ilmiöistä taidemaailmassa tällä hetkellä, koska se voi sisältää mitä vain. Sama teos luetaan eri tavoin, eri lähteissä se voidaan ymmärtää hyvin eri tavoin, mutta onko se väärin? Onko edes väärää tapaa ymmärtää käsitetaidetta? Joskus teos ymmärretään eri tavoin mitä taiteilija on tarkoittanut, mutta vähentääkö se tulkinnan arvoa? Minusta eri näkökulmat rikastavat ja antavat moniulotteisuutta.

Käsitetaide auttaa taiteenkatsojaa ja -kokijaa kehittämään omaa taiteentulkintakykyä. Vähitellen hän ymmärtää, ettei kaikkea voi nähdä ensisilmäyksellä, vaan että taide voi olla monitulkintaista. Teosta saattaa joutua miettimään, jolloin mielikuviutus ja ajattelukyky kehittyvät. Usein kokematon taiteenkuluttaja on ensin hyvinkin hämmentynyt ja eksyksissä, mutta aikaa myöten hänelle kehittyy taito tulkita moniulotteisiakin teoksia.

Minulle käsitetaide merkitsee rajojen rikkomista, uuden luomista, innovatiivisuutta ja jopa vanhoista totutuista tavoista luopumista. Se on jonkinlainen leikkikenttä, missä kaikki on mahdollista. Juuri rajattomat mahdollisuudet tekevät siitä niin kiinnostavaa. Samalla ajattelu kehittyy monitasoiseksi. Ajattelee pakostikin usealta eri kannalta, tarkastelee asioita toisesta näkökulmasta. Tällainen avartaa kokemusta taiteesta ja laajentaa katsontakantaa, ei tarkastele enää maailmaa niin suppealla sektorilla kuin aiemmin. Oppii, kehittyy, jalostuu ja kaiken aikaa saavuttaa rikkaamman ja kokonaisvaltaisemman kokemuksen taiteesta. Vähitellen nousee jollekin uudelle tasolle, jossa on vähemmän kiinteitä totuuksia.

10 KOHOKUVIEN MERKITYS

Kohokuvaa, ornamentteja, kuvioita ja pinnasta kohoavia muotoja on käytetty tehokkeina kautta historian. Kohokuva mielletään seuraavaksi askeleeksi maalauksesta kohti kolmiulotteista veistosta. Sisustuksessa sillä on ollut pelkkiä maalauksia arvokkaampi rooli. On tietysti näyttävämpää, kun kuvio kohoaa pinnasta ja muodostaa erilaisia sävyjä ja varjoja eri valaistuksessa. Se tekee pinnasta mielenkiintoisemman ja elävemmän pelkkään tasaiseen pintaan verrattuna. Kohokuvioitu pinta on yleisesti viimeistellymmän näköinen ja hyvin tehtynä, arvokkaammankin. Käyttäisin kohokuviointia kohteissa, jossa halutaan tällaista vaikutelmaa. Tekniikka on yleensä vaikeampi toteuttaa, työläs, aikaa vievä ja kallis. Joka paikassa en käyttäisi tätä, ainoastaan erityiskohteissa.

Olen tietoinen, etteivät teokseni sovi joka kohteeseen, mutta en pyrikään tekemään yleisluontoisia teoksia. Olen valinnut omaksi tyylistuunnakseni klassisen sisustuksen, mihin luen kuuluvaksi esimerkiksi renessanssin, barokin ja rokokoon. Yleistän renessanssin, barokin ja rokokoon klassisiksi, koska ne ovat klassisempia verrattuna modernihin tyylistuuntiin ja koska ne hakevat innoituksensa antiikista. Toki näihin voidaan lukea myös esimerkiksi kustavilaisuus, empire ja niin edelleen. Ihan varmasti teokseni sopii silti moneen tyyliin, varsinkin aivan uusimpiin sisustustyyliin. Kohokuvioiden käyttö kuitenkin rajaa minusta mahdollisuuksia jonkin verran. Kohokuva on jonkinlainen kannanotto. Se huutaa maailmalle, että minullakin on oikeus arvokkaaseen sisustukseen. Olen sen arvoinen. Minun ei tarvitse tyytyä halpoihin ratkaisuihin, vaikka en istuisikaan rahakasan päällä. Toki se ei ole ratkaisuna halvimmasta päästä, mutta näen, että jotenkin juuri siihen panostamalla voi kohtuullisin kustannuksin antaa sen tarvittavan vaikutelman, että välitän itsestäni.

Väitän, että jokainen on niin arvokas, että hänen tulisikin arvostaa itseään ja näyttää se kaikille. Jokaisen tulisi olla ylpeä itsestään ja tuntea olevansa merkityksellinen. Oma merkitystään voi korostaa ja pitäääkin. Koen, että esim. teokseni Katajan koreografia on jonkinlainen kunniamerkki, jonka jokainen voisi laittaa seinälleen kertomaan siitä, että elän täysillä, otan kaiken irti elämästäni, nautin joka hetkestä, enkä halua olla tylsä ja arkinen.

11 TEOKSESTA KATAJAN KOREOGRAFIA

Teoksessa on klassinen kuva-aihe toteutettuna öljyvärimaalaukseen, mikä on raskaasti kipsilevyillä kehystetty. Teos on hyvin painava, mitä alleviivaa sen asettelu lattiaa vasten. Sitä ei voinut ripustaa seinälle, koska seinä ei olisi kestänyt. Teos kritisoi pakkomielteistä viimeistelytarvetta, mutta on samalla sisällöllisesti monitahoinen, ulkonaisesti hämmentävä ja määrittelemätön. Teos on herättänyt huomattavan paljon keskustelua. Ainakin se herättää siis huomiota. Olen saanut paljon kehuja ja sitä on myös tulkittu hyvin värikkäästi. Teen aina teoksia pilke silmäkulmassa ja yritän tarkoituksella herättää monenlaisia reaktioita. Pidän sitä arvokkaana asiana, että teos jää mieleen ja ajatusmaailma herää eloon. Töissäni olen usein pikkuisen sarkastinen ja ne jotka tuntevat minut, tietävät, että töissäni on aina jotain todella outoa.

Teos näyttää suklaalevyiltä, mikä on kääritty kultaiseen käärepaperiin. Se näyttää ovelta jollain tavalla vinksahaneeseen satumaailmaan. Jotkut pitävät teknisestä työnjäljestä, mikä on tarkoituksella jätetty orgaaniseksi, siinä on käsillä tekemisen meininkiä. Jotkut tulkitsevat sen geometrisiä kuvioita, jotkut menevät suoraan metatasolle ja väittivät, että näyttelyn teoksen numero 13 (sattumaako?) kuviot sisältävät alitajuisia maagisia viestejä, jotka vangitsevat sielun. Kyllä, siinä on symboliikkaa ja muuta kiehtovaa. Esimerkiksi lumikko on allegorinen figuuri, mikä viittaa jumalkokemuksen dualismiin, peto söpössä paketissa, jing ja jang. Teoksessa on hippunen anarkiaa, se on peittelemättömässä muodossaan antisisustusesine, roisisti asenteella kultaisilla ruuveilla kiinnitettynä, vähän gangstaräppärihengessä. Mitään ei ole siloteltu, eikä viimeistelty kukkahattutädeille helposti omaksuttavaan muotoon. Silti hekin pitävät siitä, ehkä juuri siksi he pitävät siitä, koska heitä ei ole. Se on vain typerä stereotypia.

Ripustuksesta haluaisin mainita sen verran, että tuli paljon palautetta siitä, miten hyvin ripustus oli toteutettu. Liisa Lehtimäen teoksen: 'Heat' hirvet ja minun työni oli sijoitettu siten, että siitä muodostui keskittymä, jossa näyttelyn isoimmat työt muodostivat pienen metsän paraatipaikalle. Tämä ei tietenkään ole minun ansiota, vaan hyvän ripustusryhmän, joille kiitos kuuluu.

12 KEHYSTÄMISEN MERKITYS

Tänä päivänä kehyksen rooli on muuttunut. Kehyksen perinteinen rooli on sovittaa maalaus muuhun sisustukseen. Kokonaisvaltaisen sisustuksen idea on ollut, että koko huone on sisustettu samalla tyyllillä ja kun tilaan tuodaan uusi maalaus, sen kehykset mukailevat olemassa olevaa tyyliä.

Teoksessani Katajan koreografia tuon esiin kehyksen roolin, kyseenalaistan sen ja herätän keskustelua. Onko kehys tänä päivänä tarpeellinen? Jos on, niin mikä on sen rooli? Tuoko se teoksen paremmin esiin, onko se osa teosta? Kuinka iso kehyksen tulee olla, että maalaus muuttuu merkittäväksi? Missä vaiheessa kehyksestä tulee merkittävämpi? Kokonaisvaltaisessa sisustuksessa koko huone tai jopa talo toimii eräänlaisena kehyksenä. Entä jos yhdelle maalaukselle rakentaisi kehykseksi talon, miten tärkeä silloin maalauksen pitäisi olla?

Katajan koreografia teoksessa on moderni kehys. Moderni tapa on, että teoksen aiheen käsittely jatkuu kehyksessä, koko pinta on käytetty hyödyksi. Työssä rajanveto teoksen ja kehyksen välille on tehty tahallisen ongelmalliseksi, jotta problematiikka itsessään tulisi esiin. Teos laittaa pohtimaan kehystystä tematiikkana.

Kehys tuo mahdolliseksi yhdistellä tekniikoita. Teoksessa Katajan koreografia, veistotaide ja maalaustaide yhdistyvät samassa teoksessa. Halusin näin erottua teoksista, jotka edustavat selkeämmin jotain tiettyä tyyliä, perinteistä taidesuuntausta ja taidekäsitystä. Teokseni on kaiken kaikkiaan hyvin epäkonventionaalinen ja problemaattinen, sitä on vaikea määritellä ja se herättää enemmän kysymyksiä kuin antaa vastauksia. Mutta se herättää ajatuksia, jokainen on jotain mieltä siitä, se herättää jopa tunteita.

Teos on maaginen peili, josta katsoja näkee suoraan ajatuksiinsa. Jos hänellä on luutuneita näkemyksiä tai taidekäsityksiä, teos paljastaa ne hänelle. Teos näyttäytyy hänen silmissään juuri sellaisena kuin hänen käsityksensä antaa myöten. Juuri tästä teoksessa numero 13 on kyse.

13 LOPPUSANAT

Opinnäytetyöni vihjailee mahdollisuudesta, että voisimme käyttää paremmin hyödyksi edeltäneitä aikakausia, sen sijaan, että yritämme keksiä pyörää aina uudelleen ja uudelleen. Siksi lopetankin opinnäytetyöni esittelemällä yhden tärkeimmistä allegorioista mitä teos sisältää, eli viittauksen renessanssin ovityyliin.

Teos näyttää ovelta, koska se on symbolisesti ovi, eikä mikä tahansa ovi vaan Firenzen vanhan kastekirkon ovi, niin sanottu Paratiisin portti (kts. liite 1). Se on ovi, jonka suunnittelukilpailusta koko renessanssin katsotaan alkaneen vuonna 1401. (Okkonen 1947, 19.)

Renessanssia seurasi barokki ja sitä rokokoo ja ympyrä sulkeutuu teoksessani nätisti.

LÄHTEET

Joutsivuo, T., Mikkeli, H., Kanerva, L. & Pekkarinen, P. 2000. Renessanssin tiede. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Lehtonen, M. 1994. Kyklooppi ja kojootti. Tampere: Vastapaino.

Okkonen, O. 1947. Renessanssin taide. Porvoo, Helsinki: Werner Söderström osakeyhtiö.

Rossi, P. 2016. Modernin tieteen synty Euroopassa. Tampere: Vastapaino.

Internetlähteet

Engel & Völkers. 2014. Interior Trend: Modern Baroque. Viitattu 16.5.2018.
<https://www.engelvoelkers.com/blog/2014/interior-trend-modern-baroque/>

Paratiisinportti. (Okkonen 1947, kuva 12)